

Idősbarát Önkormányzat Díj

Pályázati felhívás

A szociális és munkaügyi miniszter és az önkormányzati miniszter az 58/2004. (VI. 18.) ESZCsM-BM együttes rendeletben elhatározottak, és kapott felhatalmazás szerint közös pályázatot hirdet önkormányzatok számára a 2010. évi "Idősbarát Önkormányzat" Díj elnyerésére.

Háttér

Az idősök száma az elmúlt 40 év alatt az Európai Unióban majdnem megduplázódott, az előrejelzések szerint az idősök aránya a társadalmi korcsoportokon belül 2010-ben eléri a 27%-ot. A legdinamikusabban növekvő korcsoport a "nagyon idősök" (80 évnél idősebbek) csoportja.

Magyarország a születéskor várható időtartamot tekintve még nem zárkózott fel az EU átlaghoz, de a tendencia nálunk is azonos.

Hazánkban a születéskor várható élettartam 2007-ben férfiak esetében 69,19 év volt, nőknél 77,34 év. Az EU átlagtól elmaradásunk nők esetén 4,5 év, férfiak esetén 6,5 év. (Forrás: EUROSTAT)

Az 1991-ben megfogalmazott ENSZ Idős Emberekkel Foglalkozó Alapelvek szerint olyan időspolitikára van szükség, amely az egész élet során biztosítja a függetlenséget, a részvételt, a gondoskodást, az önmegvalósítást és a méltóságot.

Az Országgyűlés ennek szellemében a 81/2009. (X. 2.) OGY határozatával elfogadta a Idősügyi Nemzeti Stratégiát. A Stratégia az idősügy jelenlegi helyzetéből kiindulva, 25 éves távlatban határozza meg a korszerű időspolitika irányát és az ahhoz szükséges fejlesztési területeket.

A 2034-ig elérendő legfőbb célok a következők:

- a születéskor várható élettartam közelítése az európai uniós átlaghoz,
- az egészségben eltöltött évek számának növelése,
- az aktív élet fenntartásának növelése,
- az időskori jövedelembiztonság megteremtése,
- a társadalmi integráció erősítése,
- a különböző szolgáltatások (egészségügyi, szociális, oktatási, kulturális stb.) összehangolása az idősödők és idősök szükségleteinek és érdekeinek figyelembevételével,
- az idősök élethosszig való tanulásának támogatása, a digitális tananyagok hozzáférhetőségének biztosításával,
- az "aktív idősödés" feltételeinek erősítése, mely nem csupán a fizikai aktivitást, a munkaerőpiacon maradást jelenti, hanem a társadalmi, kulturális, civil életben való aktív részvételt is,
- az idősödési folyamat "menedzsmentjének" elterjesztése már a fiatalkorban,
- a társadalmi szemléletváltás mind a gazdasági, mind az idősödés társadalmi megítélését és megélését illetően.

A Stratégia lényege annak a paradigmaváltásnak az elfogadtatása és érvényre juttatása, mely szerint az idősekről való gondoskodásban a korábbi, veszteségekre történő összpontosítás helyett a meglévő képességek megőrzésére, a szunnyadó készségek előhívására érdemes koncentrálni.

A Stratégia állami, politikai, társadalmi és egyéni szinten határozza meg a fejlesztendő területeket.

Az időügyi társadalmi célok a különböző korosztályok, az idők érdekeinek, szükségleteinek változását is figyelembe véve valósítható meg.

(A Stratégia teljes szövege letölthető a Szociális és Munkaügyi Minisztérium honlapjáról, a www.szmm.gov.hu címen.)

A pályázat kiírói hangsúlyozzák, hogy helyi, települési szinten az önkormányzatok tehetnek a legtöbbet az idők társadalmi aktivitásának fenntartásáért, fizikai és intellektuális képességeik megőrzéséért. Különösen a helyi társadalomnak az idők és a társadalom egészének érdekeit szolgáló mozgósításáért, az idők esélyegyenlőségének kiteljesedéséért, a korszerű helyi időspolitika megvalósításában résztvevők szemléletének formálásáért, tevékenységük szervezéséért, cselekvésük összehangolásáért.

Az önkormányzatok már eddig is jelentős eredményeket értek el a helyi időspolitika területén. Szükséges, hogy a Időügyi Nemzeti Stratégia céljait figyelembe véve időügyi tevékenységük megújuljon, még hatékonyabbá váljon.

Célkitűzés

Az alapítók azt a célt tűzik ki, hogy a Díj járuljon hozzá a helyi szintű aktív önkormányzati időspolitika megerősítéséhez, az Időügyi Stratégia célrendszeréhez igazodó szemléletváltáshoz, elismerje az önkormányzatok időkért vállalt cselekvő felelősségét, és a mindezek szellemében végzett önkormányzati időügyi tevékenység konkrét eredményeit.

A díjazással és a díjátadáshoz kapcsolódó önkormányzati konferenciával kívánnak az alapítók hozzájárulni ahhoz, hogy a helyi közhatalom gyakorlóinak figyelme minél szélesebb körben az idősödés problémái felé forduljon. Intézkedéseikkel, programjaikkal innovatív módon segítsék elő a Időügyi Nemzeti Stratégia követelményrendszerének az idők igényeihez igazodó érvényesülését.

A Díjat pályázat útján azok a helyi önkormányzatok nyerhetik el, amelyek:

1. A szociális gondoskodás körébe tartozó kötelező időügyi alapfeladataikat teljesítik, és
2. Megvalósítják az együttes rendeletben meghatározott alábbi általános követelményeket:
 - a. aktív tevékenységükkel - különösen a pályázati lehetőségek kihasználásával - elősegítik az időskorúak helyi szervezeteinek működését, illetve hozzájárulnak szabadidős programjaik megszervezéséhez,
 - b. példamutató együttműködést alakítanak ki a kistérségük helyi önkormányzataival, valamint a helyi kisebbségi önkormányzatokkal, illetve a civil szervezetekkel és a lakosság önkéntes segítőivel az időskorúak életvitelének javítása érdekében,

- c. a helyi közéletbe, illetve annak alakításába széleskörűen bevonják az időskorú polgárokat, illetve szervezeteiket,
- d. az a)-c) pontokban meghatározottak megvalósításával kialakították a helyi idősbarát politika azon rendszerét, amely hosszú távon biztosítja e területen az eredményes működést.

A díj odaítélésekor előnyt jelentő szempontként veszi figyelembe a bíráló bizottság:

- a településen, térségben élő **idősek helyzetének szakszerű értékelését**, és ennek területi megtárgyalását,
- legalább két évre szóló helyi **idősügyi önkormányzati stratégia** (program, munkaterv, stb.) - idősek véleményének kikérésével történt - elfogadását, és a pályázatban bemutatott idősügyi tevékenység ezzel összhangoltságát,
- **kistérségi idősügyi önkormányzati együttműködés** létrehozását, és annak konkrét működési eredményei bemutatását,
- az Önkormányzati Minisztérium és a Nyugdíjasok Országos Képviselőtársaságának **közös felhívásában foglaltakkal összhangban lévő idősügyi intézkedések** eredményeit, (a felhívás megtalálható az Önkormányzati Minisztérium honlapján, [www.otm.gov.hu/civilkapcsolatok/idősügy](http://www.otm.gov.hu/civilkapcsolatok/idosugy)),
- az **Új Magyarország Fejlesztési Terv** lehetőségeinek a helyi, kistérségi idősügyi feladatok megoldásába történő minél szélesebb körű bevonását,
- új együttműködési formákat kereső idősügyi civil érdekérvényesítő szerveződések létrehozásának segítségét, települési, kistérségi **idősügyi tanácsok (fórumok)** működtetését.

A díjak és a díjátadás

A fenti célok elérését a következőkkel kívánja elismerni a pályáztató:

1. A 6 legjobbnak ítélt pályamű benyújtójának a 2010. évi "Idősbarát Önkormányzat" Díjat adományozza és díjazottanként 1. 000. 000,- Ft jutalomban részesíti.
2. Az Idősek Világnapja alkalmából Idősbarát Önkormányzat konferenciát és díjátadó ünnepséget szervez.
3. A Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége (továbbiakban: TÖOSZ) egy TÖOSZ különdíjat ajánl fel a tagjai közül javasolt kistélepülésnek.

A pályázatokat a kiírók által létrehozott bíráló bizottság értékeli. Ennek javaslata alapján a díjakról a kiírók döntenek.

Pályázat módja

Pályázók köre:

- bármely helyi (települési, megyei, kerületi, fővárosi) önkormányzat, amennyiben eleget tesz a jogszabályokban előírt ellátási kötelezettségeknek, amelyek az idős lakosságról való gondoskodást biztosítják.

Pályázat tartalma:

Írásos pályaművében - a pályázati űrlapban megadott formátum szerint - **a pályázó önkormányzat bemutatja**, hogy milyen helyi rendszerét alakította ki az önkormányzati idősügyi tevékenységnek, és a fentiekben meghatározott általános, és az értékelésnél előnyt jelentő szempontok miként teljesülnek a helyi időspolitikában. Ebben térjen ki különösen pályázó önkormányzat idősügyi tevékenységét meghatározó értékeknek, elveknek, a már elért eredményeknek, hatásoknak, az idősügyi fejlesztési elképeléseknek, a kialakított együttműködéseknek, az idősök idősügyi aktív szerepvállalásának, stb. bemutatására. Az összefoglalásából tűnjön ki a településen végzett önkormányzati idősügyi tevékenység átfogó képe, e tevékenységi terület megújítására irányuló tudatos elhatározottság, és cselekvés megkezdése.

Főbb értékelési szempontok

A pontos értékelési szempontokról és az értékelés menetéről az [Értékelési szempontsor](#) című dokumentumból tájékozódhat.

Alapelv, hogy csak olyan pályázó kerülhet díjazásra, amely jogszabályokban előírt **(egészségügyi, szociális, közművelődési, stb.) ellátási kötelezettségeinek eleget tesz**.

Ezen túlmenően azonban az innovatív, ötletes, a meglévő erőforrásokat az idősök érdekében kreatív módon felhasználó intézkedések; a lakossággal, lakossági csoportokkal partneri viszonyban megvalósított tevékenységek bemutatását várja, és értékeli a pályázató.

Fontos szempontként a pályaműből legyen megismerhető, hogy milyen önkormányzási elvek, és koncepciók állnak a helyi időspolitika háttérében. Milyen célok határozzák meg az idősök életét érintő önkormányzati döntéshozatalt és döntésvégrehajtást. Az értékelő bizottság vizsgálja, hogy az önkormányzat hol tart az elfogadott idősügyi alapelvek, programok megvalósításában. Milyen kezdeményezésekkel, konkrét intézkedésekkel élt, illetve milyen kezdeményezéseket támogatott? Az értékelés során figyelembe veszi, hogy a pályázó önkormányzat az adottságaitól (településmérettől, a demográfiai helyzettől, a rendelkezésre álló erőforrásoktól, stb.) függően miként volt képes hatékony módon alakítani az önkormányzati idősügyi tevékenységét.

Szükséges annak vizsgálata is, hogy a bemutatott idősügyi önkormányzati tevékenységek valóban pozitív hatással vannak a helyi idős lakosság élethelyzetének javítására. Előbbivel összhangban értékelendő, hogy a pályázó önkormányzat állításait, értékelését a településen élő idősök önszerveződő csoportjai, illetve az őket képviselő szerveződések (pl. nyugdíjas klubok, egyesületek), a helyi idősügyi tanácsok (fórumok) véleménye mennyiben támasztja alá.

A pályázat benyújtásának módja

A pályaműveket a [pályázati űrlap](#) kitöltésével készítsék el.

A pályamű **maximum 8 oldal** (a tartalmi szempontok megismétlése és az 1.1-1.3. pontok megválaszolása nélkül) **terjedelmű** - Times New Roman 12-es betűmérettel és szimpla sor-közzel elkészített nyomtatott (vagy gépelt) írásmű lehet.

A 8 oldal terjedelemben nem számítanak bele az esetleges mellékletek. (Például: idősügyi szervezetek, idősügyi tanácsok véleménye a helyi idősügyi munkáról, önkormányzatok közöt-

ti együttműködési megállapodás, az önkormányzatok idősügyi programja, testületi döntések, konkrét események dokumentálása, stb.)

A pályaművet az aláírásra jogosult személy (közgyűlési elnök, polgármester) aláírásával **3 nyomtatott példányban** kérjük benyújtani.

A pályázatokat **tértivevénnyel postai úton**, a következő címre kell eljuttatni:

Szociális és Munkaügyi Minisztérium, Idősbarát Önkormányzat Díj Bíráló Bizottság
1054 Budapest, Alkotmány u. 3.

(A pályázat személyesen nem adható be!)

Kérjük a borítékon a "Pályázat" szót feltüntetni szíveskedjenek.

A pályázatok postára adásának napja: 2010. június 7. 24 óra.

A későbbi feldolgozás érdekében kérjük, hogy pályázatot elektronikusan is juttassák el az idosbarat@szmm.gov.hu címre.

A pályázattal összefüggő technikai teendőket az SZMM Idősügyi Titkársága végzi.

Amennyiben a pályázattal kapcsolatban kérdés merül fel, kérjük írásban, forduljon az alábbi címen az Idősügyi Titkársághoz: idosugy@szmm.gov.hu.